

УДК 346.54:061.1ЄС:637.1+637.52

ОСНОВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ М'ЯСО-МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

А. О. Куценко, аспірантка

Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

У рамках законодавства ЄС діють ефективні нормативно-правові акти, які забезпечують регулювання відносин на ринку м'ясо-молочної продукції. Їх аналіз є необхідним у світлі прагнення України інтегруватися до ЄС та адаптації вітчизняного законодавства у цій сфері до законодавства ЄС, що у подальшому має усунути перешкоди процесам інтеграції.

Ключові слова: *Європейський Союз, ринок м'ясо-молочної продукції, інтеграція, адаптація, законодавство.*

Постановка проблеми. Враховуючи важливість та незамінність м'ясо-молочної продукції у житті людини та стратегічне значення цієї галузі для держави, ринок м'ясо-молочної продукції є однією з найважливіших складових частин продовольчого ринку, питання правового регулювання якої є актуальними як в Україні, так і за кордоном, зокрема в ЄС.

Процеси глобалізації, що відбуваються у світовій економіці, зумовлюють встановлення політичного діалогу між окремими регіонами світу, поглиблення міжнародних господарських зв'язків та розвиток світової торгівлі [1, с. 233]. Позиція нашої держави щодо ЄС на законодавчому рівні вперше була сформульована в Основних напрямках зовнішньої політики України, схвалених постановою Верховної Ради України 2 липня 1993 р. [2]. Актуальним і беззаперечним пріоритетом національної інтеграційної політики України як самостійної суверенної держави став курс на європейську інтеграцію, набуття нею асоційованого, а з часом і повноправного членства в ЄС.

Сучасний стан української економіки в цілому та економічного співробітництва України з ЄС, зокрема не сприяє швидкому вступу України до ЄС, спостерігається також невідповідність стандартам Євросоюзу [1, с. 334]. Тому, на жаль, найбільшими і основними ринками збуту м'ясо-молочної продукції для України все ж таки залишаються ринки Росії, Казахстану, Китаю. Досить великі обсяги сухого молока Україна експортує в Алжир [3] тощо. Розширення ринків збуту вітчизняної м'ясо-молочної продукції вимагає адаптації українського законодавства до нормативної бази ЄС у досліджуваній сфері.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання відповідності вітчизняного законодавства нормативно-правовій базі ЄС розглядалися у працях

багатьох учених — як економістів, так і правознавців, наприклад, В. Андрійчука, О. Білоруса, В. Горбатенка, Г. Друзенка, В. Кернза, А. Мокія, В. Опришка, В. Сіденка, Н. Сюр, О. Філіпенка, В. Черняка, О. Шниркова та ін. Також питання гармонізації господарського законодавства аналізувалися у роботах О. Ашуркова, Г. Знаменського, О. Кібенко, В. Мамутова. Однак вивченню законодавчої бази ЄС щодо регулювання ринку саме м'ясо-молочної продукції практично не приділялося уваги в науці.

Формулювання цілей. Метою статті є дослідження нормативно-правової бази ЄС щодо правового регулювання ринку м'ясо-молочної продукції для подальшого реформування вітчизняного законодавства у цій сфері та створення можливості інтеграції до ЄС.

Виклад основного матеріалу. Питанням харчової продукції та продовольчої безпеки у політиці ЄС приділялося багато уваги з самого початку європейської інтеграції. Так, уже у 60-х роках ХХ ст. почалася активна робота щодо розроблення єдиного підходу до безпечності та якості продуктів харчування. Її першими результатами стають Директива 64/433/ЄЕС, яка встановила вимоги до здоров'я, яких повинні дотримуватися в торгівлі м'ясом рогатої худоби, свиней, овець та кіз, а також домашніх однокопитних усередині Спільноти, та Директива 64/432/ЄЕС щодо проблем здоров'я тварин, які впливають на торгівлю живою великою рогатою худобою і свинями. Основні принципи, закладені у цих директивах, полягають у тому, аби забезпечити якомога високий рівень для життя і здоров'я людей, визначити вимоги стосовно забезпечення безпеки продуктів харчування, що охоплюють як можна ширший ланцюжок від виробника до споживача, визначити вимоги до безпеки продуктів харчування, що ґрунтуються на досягненнях науки, та надати кожній з держав-членів можливість обирати заходи щодо виконання основних вимог з безпеки продуктів харчування. У 70-х роках значна увага приділялася безпеці матеріалів, що контактують із харчовими продуктами. Так, Директива 76/893/ЄЕС визначила, що матеріали та предмети не повинні передавати харчовим продуктам будь-яких своїх складників у кількостях, що можуть становити загрозу здоров'ю людини. Регламентом Ради №123/67/ЄЕС від 13 червня 1967 р. про спільну організацію ринку м'яса свійської птиці було створено єдиний ринок стосовно такого сектору. Однак, оскільки торгівлі перешкоджали розбіжності між санітарними вимогами стосовно м'яса свійської птиці у державах-членах, імплементація такого Регламенту не мала бажаної дії. Аби усунути ці розбіжності, належало наблизити положення санітарної політики держав-членів. Предметом такого наближення стала, зокрема, стандартизація санітарно-гігієнічних вимог щодо м'яса свійської птиці у бойнях та протягом зберігання і транспортування. Санітарні правила щодо виробництва і розміщення на ринку свіжого м'яса свійської птиці було встановлено Директивою Ради від 15 лютого 1971 р. (71/118/ЄЕС) [4, с. 7].

Також у цей час було ухвалено такі нормативні акти стосовно регулювання розглядуваного ринку: Директива 77/96/ЄЕС Ради від 21 грудня 1976 р.

про дослідження свіжої свинини щодо трихінел під час імпорту з третіх країн; Директива 77/96/ЄЕС Ради від 21 грудня 1976 р. щодо регулювання санітарних питань у виробництві і уведенні в обіг м'ясних виробів та деяких інших виробів тваринного походження; Директива 80/215/ЄЕС Ради від 22 січня 1980 р. щодо регулювання епізоотичних питань у торгівлі м'ясними виробами в межах Співтовариства; Директива 89/362/ЄЕС Комісії від 26 травня 1989 р. про загальні гігієнічні інструкції для виробників молока.

У директиві Ради 72/462/ЄЕС від 12 грудня 1972 р. про проблеми санітарного та ветеринарного огляду при імпорті великої рогатої худоби, свиней та свіжого м'яса з третіх країн було визначено, що м'ясна продукція має вироблятися, зберігатися та транспортуватися в умовах, що всіляко відповідають санітарним нормам, а необхідність отримання дозволів установами виробництва та оброблення покликана полегшити нагляд за виконанням цих умов. Директива охоплювала питання імпорту з третіх країн свійських тварин великої рогатої худоби та свиней для розведення, виробництва чи забою, свійських овець або кіз для розведення, вирощування чи забою, свіжого м'яса свійських тварин таких видів: великої рогатої худоби, свиней, овець, кіз та свійських однокопитних, свіжого м'яса парнокопитних диких тварин та диких однокопитних такою мірою, наскільки це стосується дозволеного імпорту з визначених третіх країн походження, виробів з м'яса, виготовлених зі свіжого м'яса [4, с. 8].

Наприкінці 80-х — на початку 90-х років ХХ ст. ухвалюється низка правових документів, які встановлюють контроль за здоров'ям свиней та великої рогатої худоби, які надавали гарантію безпечності продуктів тваринного походження для споживача. Серед правових актів, що ухвалювалися у цей період, слід також назвати Директиву Ради 88/657/ЄЕС від 14 грудня 1988 р., яка встановлює вимоги до торгівлі продуктами з рубленого м'яса, м'яса шматками меншими за 100 г та приготовленим м'ясом; Директиву Ради від 21 грудня 1988 р. щодо наближення законів держав-членів про харчові добавки, дозволені для використання в харчових продуктах, призначених для споживання людиною (89/107/ЄЕС); Директиву Ради 91/494/ЄЕС від 26 червня 1991 р., про здоров'я тварин, керуючись торгівлею усередині Спільноти також імпортом з третіх країн свіжого пташиного м'яса; Директиву 91/495/ЄЕС від 27 листопада 1991 р., яка стосується здоров'я населення та проблем здоров'я тварин, спричинених продукцією і розміщенням на ринку кролятини та фермерського м'яса; Директиву 92/45/ЄЕС від 16 червня 1992 р. про здоров'я населення та проблеми здоров'я тварин, пов'язані з вбиванням диких видів та розміщенням на ринку м'яса диких тварин; Директиву 92/46/ЄЕС від 16 червня 1992 р., яка встановлює правила щодо здоров'я для продукції та розміщення на ринку сирого і теплого молока та молочних продуктів. Однак контроль за додержанням ветеринарного законодавства покладався на відповідні національні органи.

Таким чином, ветеринарний контроль здійснювався на кордонах держав-членів, що створювало додаткові адміністративні бар'єри та збільшувало час на

проходження товарів через кордон. Директивою Ради від 11 грудня 1989 р. про ветеринарні перевірки у внутрішній торгівлі Спільноти з метою встановлення спільного ринку (89/662/ЄЕС) було визначено, що держави-члени повинні гарантувати, що певні продукти тваринного походження, призначені для торгівлі, здобуваються, перевіряються, маркуються та стандартизуються відповідно до правил Спільноти, присвячених цьому питанню, надходять до кінцевого отримувача вантажу і мають сертифікати на здоров'я, сертифікати на здоров'я тварин чи будь-які інші документи, передбачені ветеринарним законодавством Спільноти. При цьому держави-члени повинні гарантувати, що ветеринарні перевірки, які проводяться на продуктах тваринного походження та описані у цій Директиві, призначаються для внутрішньої торгівлі і не здійснюються на кордонах.

Директивою Ради 93/43 ЄЕС від 14 червня 1993 р. про гігієну харчових продуктів було встановлено загальні правила гігієни для харчових продуктів та відповідно до цих правил процедури контролю. Діяла також Директива 94/65/ЄС Ради від 14 грудня 1994 р. щодо визначення інструкцій для виробництва і уведення в обіг рубленого м'яса та м'ясних страв.

Досвід показав, що ці правила та процедури становлять стійку основу для гарантування безпеки харчових продуктів. У контексті спільної сільськогосподарської політики було ухвалено багато директив, які встановлюють специфічні правила охорони здоров'я для виробництва та розміщення на ринку продуктів. Ці правила зменшили торгові бар'єри для зазначених продуктів, сприяючи створенню внутрішнього ринку із забезпеченням високого рівня захисту громадського здоров'я. Отже, сталося спрощення адміністративних процедур щодо переміщення продуктів харчування і продовольчої сировини у межах Співтовариства з одночасним встановленням вимог до безпечності і якості означеної продукції. Однак протягом наступних років відбулося декілька подій, які засвідчили певну недосконалість положень європейського законодавства у сфері безпеки харчування: отруєння діоксанами, спалахи енцефалопатії великої рогатої худоби, ящуру, сальмонельозу та лістерії. Все це стало причиною ревізії чинного законодавства і викликало необхідність ухвалення нових правових актів [4, с. 8–9].

На теперішній час досліджувана сфера регулюється численними нормативними актами. Так, «Біла книга з безпечності харчових продуктів» із новою концепцією Харчового кодексу, яка міститься в ній, у період з 2002 до 2004 р. була втілена у ряді постанов ЄС (маються на увазі регламенти Європейського Парламенту та Ради. — *А. К.*). Ці постанови є чинними у країнах-членах, суттєво відрізняються від попередніх директив та їх приведення до національного права. Наведемо ці постанови у хронологічному порядку, до того ж вимоги гігієни харчових продуктів у вужчому сенсі також узагальнюються як «пакет постанов з гігієни» зі скороченими позначеннями від Н1 до Н3: 1) постанова (ЄС) № 178/2002 Європейського парламенту і Ради від 28 січня 2002 р. про визначення загальних принципів та вимог Харчового кодексу,

створення органів для безпечності продуктів харчування і встановлення заходів щодо дотримання безпечності продуктів харчування; 2) постанова (ЄС) № 852/2004 Європейського парламенту і Ради від 29 квітня 2004 р. про гігієну продуктів харчування (Н1); 3) постанова (ЄС) № 853/2004 Європейського парламенту і Ради від 29 квітня 2004 р. зі спеціальними інструкціями з гігієни для продуктів харчування тваринного походження (Н2); 4) постанова (ЄС) № 854/2004 Європейського парламенту і Ради від 29 квітня 2004 р. зі спеціальними інструкціями щодо методів для відомчого нагляду за виробами тваринного походження, призначеними для споживання людьми (Н3); 5) постанова (ЄС) № 882/2004 Європейського парламенту і Ради від 29 квітня 2004 р. про відомчий контроль для перевірки дотримання Харчового і Кормового кодексів, а також положень про здоров'я тварин і захист тварин.

Паралельно із зазначеними постановами була ухвалена Директива про скасування 2004/41/ЄС (директива 2004/41/ЄС Європейського парламенту і Ради від 21 квітня 2004 р. щодо скасування певних директив про гігієну продуктів харчування та уведення в обіг певних продуктів тваринного походження, а також щодо змін директивами 89/662/ЄЕС і 92/118/ЄЕС Ради рішення 95/408/ЄС Ради). Цією директивою скасовуються загалом 16 відповідних гігієнічних директив щодо окремих продуктів, а від країн-членів вимагається пристосувати відповідне національне законодавство [5, с. 22–23].

Базовою є постанова (ЄС) №178/2002 Європейського парламенту і Ради (мається на увазі Регламент Європейського парламенту і Ради. — *А. К.*) від 28 січня 2002 р. про встановлення загальних принципів та вимог Харчового кодексу, створення європейського органу з безпечності харчових продуктів та встановлення заходів щодо безпеки харчових продуктів, яка заклала базу для всеохоплюючого стандарту з гігієни на харчові та кормові продукти. Дія постанови поширюється на всі країни ЄС. У ст. 1 цієї постанови описано її цілі та сферу застосування. Вона створює підвалини для високого рівня захисту здоров'я людини та інтересів споживачів стосовно продуктів харчування з особливим урахуванням різноманіття пропозицій харчових продуктів, зокрема традиційних. Водночас забезпечується чітка робота внутрішнього ринку, де визначаються єдині принципи, повноваження, передумови для створення міцного наукового фундаменту, а також організаційних структур, методів для обґрунтування пошуку рішення в питаннях безпечності харчових продуктів та кормів. Для досягнення цих цілей у постанові визначаються загальні принципи для харчових продуктів та кормів загалом і безпечності харчових та кормових продуктів зокрема на рівні Співтовариства і окремих країн. Цією постановою створюється Європейський орган із безпечності харчових продуктів (EFSA – European Food Safety Authority). Також визначаються методи вирішення питань, які опосередковано чи безпосередньо впливають на безпечність харчових продуктів і кормів. Ця постанова є чинною для всіх етапів виробництва, перероблення і збування харчових продуктів і кормів. Вона не

є чинною для первинного виробництва, приватного домашнього використання або домашнього перероблення, використання або зберігання харчових продуктів для приватного домашнього споживання [6]. Серед позитивних наслідків ухвалення цієї постанови можна, наприклад, назвати те, що вона створила міцну наукову основу для розпізнавання у сирому молоці стадійного розвитку збудника туберкульозу.

Наступною важливою постановою (Регламентом) серед тих, які становлять «пакет постанов з гігієни» є постанова (ЄС) № 852/2004 Європейського парламенту і Ради від 29 квітня 2004 р. про гігієну продуктів харчування [7]. За змістом ця постанова базується на попередній директиві 93/43/Ради ЄЕС про гігієну харчових продуктів від 14 червня 1993 р., яка описує основні правила гігієни продуктів харчування для всіх підприємств усього ланцюга харчових продуктів включно з первинним виробництвом. Вона містить: загальний принцип гігієни, а також зобов'язання належного виконання загальних інструкцій з гігієни, наведених у додатках — окремо для первинного виробництва і наступного перероблення; зобов'язання щодо самостійного контролю за принципами згідно з Codex Alimentarius (за винятком виробництва сировини) включно із зобов'язанням документування заходів, що стосуються НАССР; загальне зобов'язання про реєстрацію, якій підлягають усі підприємства (зобов'язання про отримання дозволу існує (тільки) для підприємств, які переробляють харчові продукти тваринного походження); вимогу про те, що підприємства харчової промисловості у третіх країнах, які постачають у Співтовариство свою продукцію, мають виконувати такі самі вимоги; метод розроблення і перевірки галузевих національних або загальноєвропейських добровільних «Методик для доброго практичного застосування гігієни»; додатки із загальними інструкціями з гігієни — окремо для первинного виробництва та всіх інших виробничих ділянок [5, с. 31–32].

Зазначений Регламент визначає загальні інструкції з гігієни, якими повинні керуватися підприємства харчової промисловості. Але певні харчові продукти внаслідок своїх специфічних якостей можуть становити особливу небезпеку для здоров'я людей і через це повинні вимагати особливих інструкцій з гігієни. Зокрема це стосується м'ясо-молочних продуктів, про випадки небезпеки та отруєння якими часто повідомляється. Тому в рамках спільної політики були видані директиви з інструкціями для виробництва та уведення на ринок низки продуктів. Багато з цих директив було об'єднано в постанові (ЄС) №853/2004 Європейського парламенту і Ради від 29 квітня 2004 р. з вимогами до гігієни харчових продуктів тваринного походження [8]. Ці інструкції з гігієни сприяли тому, що збільшився попит на товари, а отже, й розвинувся внутрішній ринок. Вони містять основні правила для захисту здоров'я громадян, зокрема, зобов'язання виробників і відповідальних органів, вимоги до структури, виробництва і гігієни підприємств, метод отримання дозволу, умови зберігання і транспортування, маркування придатності для споживання.

Ця постанова не стосується: первинного виробництва для приватного домашнього використання; домашнього перероблення, оброблення та зберігання харчових продуктів для приватного домашнього споживання; прямого передавання виробником малих обсягів первинної продукції кінцевому споживачеві або місцевим підприємствам роздрібної торгівлі, які продають вироби прямо кінцевому споживачеві; прямого передавання малої кількості м'яса домашньої птиці, яка/які була забита/і на сільськогосподарському підприємстві, виробником кінцевому споживачеві або місцевим підприємствам роздрібної торгівлі, які продають це м'ясо як свіже прямо кінцевому споживачеві; мисливців, які передають малі обсяги дичини або м'яса дичини прямо кінцевому споживачеві або місцевим підприємствам роздрібної торгівлі для прямого продажу кінцевому споживачеві; якщо однозначно не вказано інше, то ця постанова також не є чинною для роздрібної торгівлі. Регламентом встановлено, що підприємства харчової промисловості повинні забезпечити, аби партії виробів тваринного походження супроводжувалися свідоцтвами чи іншими документами [5, с. 34–35].

Також у постанові (ЄС) № 853/2004 є суттєвий аспект гарантування безпечності харчових продуктів – відстежуваність харчових продуктів. Додатково до дотримання загальних інструкцій постанови (ЄС) № 178/2002 підприємства харчової промисловості, що відповідають за підприємства, які згідно з цією постановою зобов'язані отримувати дозвіл, повинні забезпечити, аби всі вироби тваринного походження, які вони уводять в обіг, мали маркування придатності до споживання чи маркування ідентичності. Інструкції з гігієни цієї постанови повинні бути чинними для всіх видів підприємств, зокрема, для малих підприємств і мобільних бійнь. Підприємства харчової і кормової промисловості взаємопов'язані, і вимоги здоров'я тварин, захисту тварин та громадського здоров'я тісно переплетені на всіх етапах виробництва, перероблення та збування. З цієї причини необхідний належний зв'язок між різними учасниками ланцюга харчових продуктів — від первинного виробництва до роздрібної торгівлі. Визначені у постанові хімічні, мікробіологічні критерії для сирого молока чинні доти, доки не будуть ухвалені нові інструкції [5, с. 36]. Крім того, Регламент №853/2004 встановлює спеціальні правила та вимоги до виробництва сирого молока, вимоги до приміщень, обладнання та гігієни персоналу, критерії для сирого молока, а також вимоги, що стосуються молочних продуктів. Згідно з цим Регламентом (додаток III розділ IX) бактеріальне обсіменіння коров'ячого молока повинно складати не більш ніж 100 тис. КУО/мл (колоній-утворюючих організмів/ куб. см.), а максимальна кількість соматичних клітин не має перевищувати 400 тис. /мл [8].

Рішенням Єврокомісії від 14 лютого 1991 р. встановлено методи аналізу і тестування сирого та термічно обробленого молока, на підставі яких члени — країни ЄС розробили власні державні нормативні документи або керуються даним рішенням до розроблення офіційних стандартів ISO (International Organization for Standardization) на ці дослідження молока [9, с. 30–31].

Наступною постановою з «пакету постанов з гігієни» є постанова (ЄС) № 854/2004 Європейського парламенту і Ради від 29 квітня 2004 р. про відомчий контроль певних виробів тваринного походження, призначених для споживання людьми [10]. Додатково до постанови (ЄС) № 853/2004 цією постановою і в узгодженні із загальними інструкціями контролю Співтовариства по-новому регулюється ветеринарний контроль. Постанова узагальнює процедуру нагляду, визначену в чинних правилах для продуктів, під час допусків, специфічних перевірок, досліджень забійної худоби і м'яса, а також під час видання свідоцтв про придатність до споживання [5, с. 38]. Дана постанова є чинною для відомчого контролю виробів тваринного походження і всіх видів діяльності осіб, до яких застосовується постанова (ЄС) № 853/2004.

Вид і обсяг перевірок окремих підприємств залежать від результатів оцінювання ризику (ризиків для здоров'я населення, здоров'я та самопочуття тварин, виду і обсягу виконуваних процесів та структури підприємства харчової промисловості). Необхідною є відомча перевірка м'ясної продукції для встановлення, того чи дотримуються підприємства харчової промисловості гігієнічних інструкцій і чи виконують критерії і цілі законів Співтовариства. Відомчий нагляд повинен містити перевірки видів діяльності підприємця у харчовій промисловості та інспекції, зокрема, перевірки власного контролю підприємства. Відомчі ветеринари повинні, беручи до уваги свої особливі професійні знання, перевіряти чи інспектувати бійні, підприємства з перероблення дичини або розроблення. Рішення про відповідний персонал для перевірок та інспекцій інших видів підприємств залишається за країнами-членами. Докладні правила для окремих груп тварин або виробів тваринного походження містяться у додатках до постанови. Відомчий контроль свіжого м'яса має здійснюватися згідно з додатком I цієї постанови, де наведено завдання та повноваження відомчого ветеринара щодо перевірок, специфічні інструкції стосовно забитих туш та побічних продуктів забиття, інші спеціальні інструкції з інфекційних хвороб тощо. Необхідні перевірки молока і молочних продуктів містяться у додатку IV. Здійснюється регулярний контроль молокозаводів. Контроль молока під час забирання проводиться відповідно до принципів, визначених у постанові (ЄС) № 853/2004. Якщо підприємство харчової промисловості протягом трьох місяців після першого встановлення компетентним органом недотримання вимог стосовно загальної кількості мікроорганізмів і вмісту соматичних клітин не зробило належних висновків, то постачання молока з цього підприємства-виробника слід припинити або, в разі необхідності, поставити певні вимоги стосовно оброблення і використання. Вони спрямовуються на потреби захисту здоров'я. Припинення чи виконання спеціальних вимог слід підтримувати доти, доки підприємство харчової промисловості не підтвердить, що молоко знову відповідає належним критеріям (за кількістю мікроорганізмів та соматичних клітин) [10].

Крім того, серед нормативних актів з регулювання ринку м'ясо-молочної продукції ЄС можна назвати ще Рішення Комісії № 2002/805/ЄС від 15 жовтня 2002 р. про деякі захисні заходи відносно певних ввезених з України продуктів тваринного походження для харчування тварин, Директиву Ради №72/462/ЄЕС від 12 грудня 1972 р. про проблеми санітарних та ветеринарних інспекцій імпорту тварин великої рогатої худоби, овець, кіз та свиней, свіжого м'яса або виробів з м'яса з третіх країн, Директиву Ради № 86/363/ЄЕС від 24 липня 1986 р. про встановлення максимально допустимих рівнів залишків пестицидів у продовольчих продуктах тваринного походження та на їх поверхні [4, с. 130] та ін.

Висновки. Як впливає з викладеного, у спільній політиці ЄС багато уваги приділяється регулюванню проблем ринку м'ясо-молочної продукції, її виробництва, якості та безпечності тощо. Про це свідчать аналіз основних нормативних актів ЄС у цій сфері та робота з оновлення та приведення у відповідність з сучасними вимогами споживачів і забезпечення їх безпеки та здоров'я, яка проводиться постійно, починаючи з 60-х років ХХ ст. Проведений аналіз законодавчої бази ЄС з регулювання ринку м'ясо-молочної продукції може стати у пригоді українському законодавцю для урахування положень законодавства ЄС та імплементації у вітчизняне законодавство тих з них, які не відповідають правовим актам ЄС та у зв'язку з чим перешкоджають процесам інтеграції України до ЄС.

ЛІТЕРАТУРА

1. Струніна В. О. Агропромисловий комплекс України на шляху інтеграції до ЄС / В. О. Струніна // Державне управління в умовах інтеграції України в Європейський Союз : матер. наук.-практ. конф. / за заг ред. В. І. Лугового, В. М. Князева. — К. : Вид-во УАДУ, 2002. — 360 с.
2. Про основні напрями зовнішньої політики України : Постанова Верховної Ради України від 2 липня 1993 р. № 3360-ХП // Відом. Верхов. Ради України. — 1993. — № 37. — Ст. 379.
3. Аграрний тиждень. — № 28 (30.07–05.08.2007) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://vet.gov.ua/data/news/news_180.doc
4. Правове регулювання безпеки харчування в Європейському союзі та в Україні / за ред. М. І. Іншина. — К. : Центр учеб. літ., 2007. — 304 с.
5. Михальські Т. Управління якістю у харчовій промисловості із врахуванням Європейського харчового кодексу і міжнародно визнаних стандартів : довідник / Т. Михальські, Л. Франк, А. Досін. — Львів : ПАІС, 2006. — 336 с.
6. Regulation (EC) No 178/2002 of the European Parliament and of the Council of 28 January 2002 laying down the general principles and requirements of food law, establishing the European Food Safety Authority and laying down procedures in matters of food safety // Official Journal L 031, 01/02/2002 P. 0001 — 0024.
7. Regulation (EC) No 852/2004 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the hygiene of foodstuffs // Official Journal L 139, 30/04/2004. — P. 0001 — 0054.

8. Regulation (EC) No 853/2004 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 laying down specific hygiene rules for food of animal origin // Official Journal L 139, 30/04/2004. — P. 0055 — 0205.
9. Гончаренко І. В. Міжнародні вимоги до стандартизації методів дослідження санітарної якості товарного молока / І. В. Гончаренко // Молочное дело. — 2008. — № 7.
10. Regulation (EC) No 854/2004 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 laying down specific rules for the organisation of official controls on products of animal origin intended for human consumption // Official Journal L 139, 30/04/2004 P. 0206 — 0320.

ОСНОВЫ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ РЫНКА МЯСО-МОЛОЧНОЙ ПРОДУКЦИИ В ЕВРОПЕЙСКОМ СОЮЗЕ

Куценко А. О.

В рамках законодательства ЕС действуют эффективные нормативно-правовые акты, обеспечивающие регулирование отношений на рынке мясо-молочной продукции. Их анализ необходим в свете стремления Украины интегрироваться в ЕС и адаптации отечественного законодательства в этой сфере к законодательству ЕС, что в дальнейшем должно устранить препятствия процессам интеграции.

Ключевые слова: Европейский Союз (ЕС), рынок мясомолочной продукции, интеграция, адаптация, законодательство.

THE BASIS OF THE LEGAL REGULATION OF MEAT AND DAIRY MARKET PRODUCTION IN THE EUROPEAN UNION (EU)

Kutsenko A. O.

Under EU legislation there are effective regulations that provide the market of meat and dairy products. Their analysis is necessary in the light of Ukraine's aspirations to integrate into the European Union and the adaptation of national legislation in this field to the EU legislation, which should soon remove the barriers to the processes of integration.

Keywords: European Union (EU) market of meat and dairy products, integration, adaptation, legislation.